

ผลงาน นวัตกรรม ประจำปี 2560

ชื่อเรื่อง สมุดฟันดีติดดาว

ประเภทผลงาน ☐ ด้านการรักษาพยาบาล ☐ ด้านการสนับสนุนบริการ☒ ด้านการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

ชื่อเจ้าของผลงาน นางสมศรี อัจจريت ตำแหน่ง เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุขชำนาญงาน

หน่วยงาน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหงษ์ อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี

1. ของปัญหา/สาเหตุ /บริบท

จากการสำรวจ และ ตรวจสอบประสิทธิภาพการแปรงฟันของเด็กนักเรียนประถมศึกษาในเขตตำบลหนองหงษ์ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 505 คน พบว่าแปรงฟันได้สะอาด 152 คน คิดเป็นร้อยละ 30.09 และ ปีการศึกษา 2559 จำนวน 534 คน แปรงฟันได้สะอาด 159 คน คิดเป็นร้อยละ 29.77 ซึ่งเป็นอัตราที่ต่ำ นั้นหมายถึง การแปรงฟันไม่สะอาดก่อให้เกิดโรคฟันผุได้ เพราะการแปรงฟันนอกจากจะทำให้ฟันสะอาด ลมหายใจสดชื่น แล้วยังช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรียที่มาจากคราบจุลินทรีย์ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคฟันผุและโรคเหงือกอักเสบ ซึ่งคราบจุลินทรีย์ก็คือคราบที่เกิดจากอาหารและเครื่องดื่มที่เรารับประทานเข้าไป โดยคราบเหล่านี้จะมีลักษณะเหนียว ๆ และเกาะอยู่ตามผิวฟันและซอกฟัน การแปรงฟันจะไปทำให้เชื้อแบคทีเรียที่ก่อตัวอยู่ในคราบจุลินทรีย์หลุดออกไป ซึ่งถ้าหากเราไม่แปรงฟันหรือแปรงฟันไม่สะอาดคราบเหล่านี้ก็จะยังคงเกาะอยู่บนฟันและเริ่มทำลายฟัน ทำให้ฟันผุและอาจกลายเป็นคราบหินปูนที่เกาะหนาอยู่บนฟัน ดังนั้นการแปรงฟันอย่างมีประสิทธิภาพเป็นการรักษานามัยช่องปากและเป็นวิธีการป้องกันโรคในช่องปากที่ได้ผลดีที่สุด ง่ายที่สุดเพราะจะช่วยลดความเสี่ยงต่อโรคฟันผุ โรคเหงือกอักเสบ และปัญหาเกี่ยวกับฟันอื่น ๆ

จากการสำรวจ และ ตรวจสอบประสิทธิภาพการแปรงฟันของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2558 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ตรวจสอบประสิทธิภาพการแปรงฟันของเด็กนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2558

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	จำนวนนักเรียนที่แปรงฟันสะอาด	ร้อยละ
	ป.3	ป.4			
หนองกาน้ำ	7	9	16	3	18.75
ห้วยยาง	29	25	54	14	25.92
โป่งตามุข	36	30	66	22	33.33
หนองกะขะ	15	15	30	14	46.66
รวม	87	79	166	53	31.92

จากตาราง ที่ 1 พบว่า จำนวนนักเรียนที่แปรงฟันสะอาด คิดเป็นร้อยละ 31.92 ซึ่งเป็นจำนวนที่น้อย ซึ่งผลที่จะตามมาอาจจะทำให้เด็กมีฟันผุเพิ่มขึ้นได้ ถ้าหากว่าเด็กนักเรียนแปรงฟันไม่สะอาด

ตาราง 2 ตรวจสอบประสิทธิภาพการแปรงฟันของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2559

โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	จำนวนนักเรียน ที่แปรงฟันสะอาด	ร้อยละ
	ป.3	ป.4			
หนองก้าน้ำ	9	7	16	5	31.25
ห้วยยาง	25	31	56	16	28.57
โป่งตามุข	28	36	64	25	39.06
หนองกะขะ	22	16	38	17	44.73
รวม	84	90	174	63	36.20

จากตาราง ที่ 2 พบว่า จำนวนนักเรียนที่แปรงฟันสะอาด คิดเป็นร้อยละ 36.20 ซึ่งพบว่า ยังมีจำนวนที่น้อย ซึ่งผลที่จะตามมาอาจจะทำให้เด็กมีฟันผุเพิ่มขึ้นได้ ถ้าหากว่าเด็กนักเรียนแปรงฟันไม่สะอาด

2. สมาชิกทีม

-

3.วัตถุประสงค์

- เพื่อพัฒนารูปแบบการฝึกทักษะการแปรงฟันในเด็กนักเรียนประถมศึกษา

4. ตัวชี้วัด

- ร้อยละ 80 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 แปรงฟันสะอาด

5. ระยะเวลาดำเนินการ

ตั้งแต่ พฤษภาคม 2560 – มีนาคม 2561

6. กิจกรรมการพัฒนา

รูปแบบเดิม

- สอนวิธีการแปรงฟันรวมทั้งห้อง
- ให้แปรงฟัน
- ตรวจสอบด้วยการเคี้ยวเม็ดสี และตรวจความสะอาด
- เดือนละ 1 ครั้ง / 1 โรงเรียน
- ทำทั้งหมด ป.1 – ป.6

รูปแบบใหม่

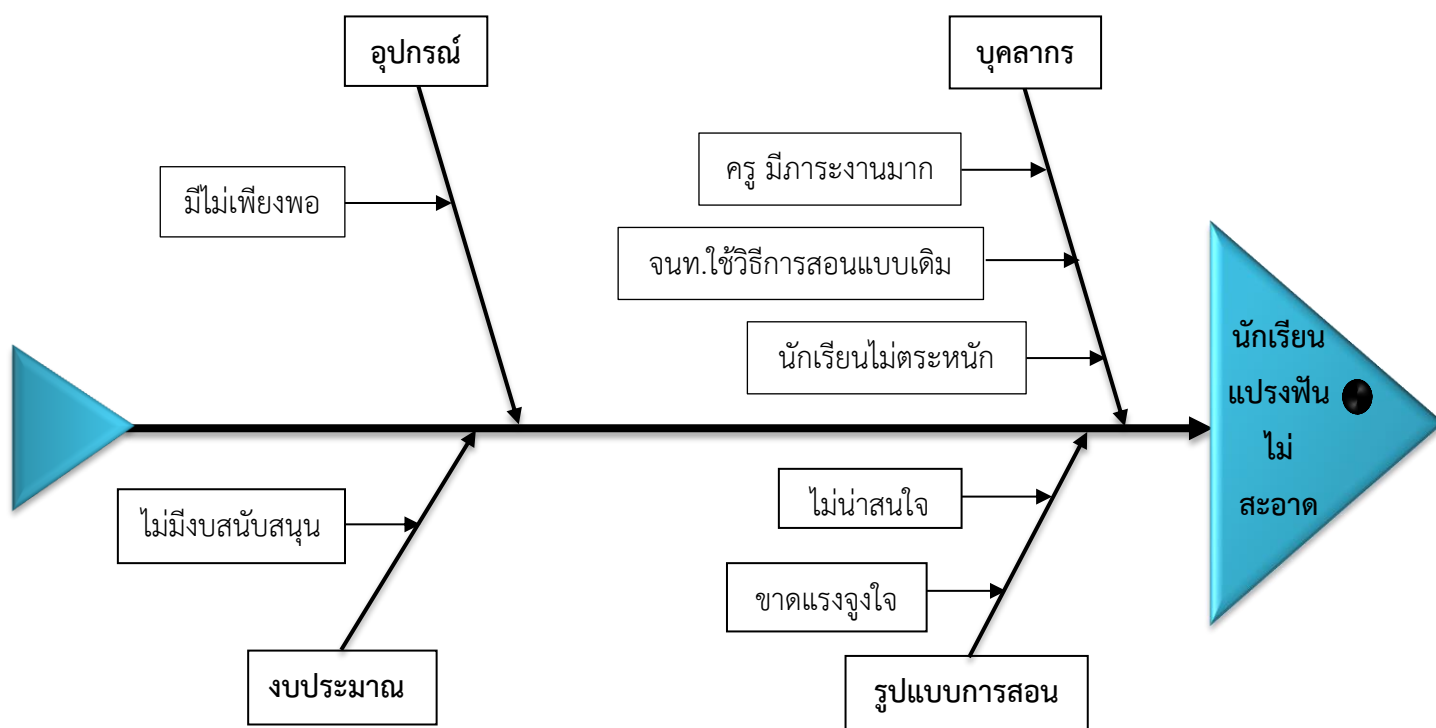
- อาทิตย์ละ 1 ครั้ง / 1 โรงเรียน เฉพาะนักเรียนชั้น ป.3 และ ป.4
- แบ่งกลุ่มๆ ละ ประมาณ 10 คน
- คัดเลือกหัวหน้ากลุ่ม เพื่อดูแลสมาชิกและตรวจเช็คการเข้าร่วมกิจกรรม
- แจกสมุดฟันดีติดดาวคนละ 1 เล่ม เงื่อนไขการรับดาวโดยใช้กฎ 5 ข้อฟันดีถ้าหนูทำได้
 1. รับดาวไปเลยเท่ากับจำนวนฟันดี
 2. ฟันซี่ที่ผู้หามาับการรักษากลายเป็นฟันดี รับไปเลยซี่ละ 1 ดวง
 3. ตอบคำถามเกี่ยวกับสุขภาพช่องปากได้ถูกต้อง รับ 1 ดวง

4. สอบแปรงฟันผ่าน รับ 1 ดวง

5. ไม่ขาดเรียนในวันที่หมอเข้าไปทดสอบการแปรงฟัน

- มอบรางวัลสำหรับเด็กที่ได้รับดาวตั้งแต่ 50 ดวงขึ้นไป

การวิเคราะห์สาเหตุเด็กนักเรียนที่ได้รับการฝึกทักษะการแปรงฟันแบบไม่มีสิ่งกระตุ้น

7. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง/ผลการพัฒนา

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และ 4 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 173 คน แปรงฟันสะอาด 120 คน คิดเป็นร้อยละ 69.36

8. บทเรียนที่ได้รับ

- เด็กนักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง
- เด็กนักเรียนมีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลสุขภาพช่องปาก
- ใช้เป็นแนวทางในการดูแลสุขภาพช่องปากของนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ต่อไป
- ระยะเวลาซึ่งยังไม่เพียงพอ จึงทำให้ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

9. การติดต่อกับทีมงาน

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองหงษ์ อำเภอนาทอง จังหวัดชลบุรี โทร : 038 157 057